

# Módl się za nami



75 świętych,  
którzy grzeszyli, cierpieli  
i zmagali się na drodze do świętości





Meg Hunter-Kilmer

# Módl się za nami

75 świętych,  
którzy grzeszyli, cierpieli  
i zmagali się na drodze do świętości

Przekład: Mira Majdan



Kraków 2024

Tytuł oryginału

*Pray for Us. 75 Saints Who Sinned, Suffered, and Struggled on Their Way to Holiness*

© Ave Maria Press, Notre Dame, Indiana, 2021

© Copyright for the Polish edition by

Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2024

KOREKTA

Justyna Jagódka

OKŁADKA, DTP & PREPRESS

Paweł Matyjewicz

Ilustracja na okładce

© Dreamstime

IMPRIMI POTEST

Tadeusz Florek OCD, prowincjał

Kraków, 8 grudnia 2023 r.

nr 390/2023

Wydawnictwo Karmelitów Bosych

31-222 Kraków, ul. Z. Glogera 5

tel. 12-416-85-00, 12-416-85-01

fax 12-416-85-02

e-mail: [wydawnictwo@wkb.krakow.pl](mailto:wydawnictwo@wkb.krakow.pl)

Zapraszamy do księgarni internetowej:

[www.wkb-krakow.pl](http://www.wkb-krakow.pl)

ISBN 978-83-7604-704-1

Druk: TOTEM

*Dla*  
*Natalie, Johna Paula, Hugona, Patricka, Thérèse,*  
*Teresy, Elijah, Petera, Patricka, Xaviera, Marilyn,*  
*Huntera, Jenn, Joego i Evie,*  
*z gorącą modlitwą, aby pewnego dnia*  
*cała nasza rodzina chrzestna*  
*znalazła się w otoczeniu mężczyzn i kobiet z tej książki*  
*– święci pośród świętych Boga,*  
*żyjących na wieki w Jego miłości.*

Niektóre z historii zamieszczonych w tej książce były pierwotnie publikowane na portalu Aleteia.com. Zostały one zaktualizowane i przedrukowane za pozwoleniem.





## Wprowadzenie

Nigdy wcześniej nie kochałam świętych. Ponieważ nigdy wcześniej ich nie znałam.

Oczywiście potrafiłabym powiedzieć, kto jest patronem sportowców czy muzyków. Jednak święci, o których coś wiedziałam, byli nudną sztaampą nieskalanego życia, przesłodzonymi gipsowymi figurkami z tęnym wzrokiem wbitym w niebo. Próbowałam być święta jak oni, naprawdę próbowałam. Jednak Bóg stworzył mnie jako osobę impulsywną i wyrazistą, toteż im bardziej starałam się być słodka i łagodna, tym bardziej czułam, że nigdy w życiu mi się to nie uda.

W końcu usłyszałam o św. Teresie z Ávili – ucieszyłam się, że istnieje przynajmniej jedna energiczna święta, i ruszyłam naprzód. Wiedziałam odtąd, do czego Bóg mnie wzywa, a jeśli nie nadawało się to na kościelny witraż, to już trudno.

Następnie jednak natknęłam się na książkę, która opowiadała historie świętych – nie tylko relacjonowała daty, dokonania i mało wiarygodne przeprawy z mitycznymi bestiami, ale także smutki, zmagania i dziwactwa. Nagle zdałam sobie sprawę, że byli oni prawdziwymi osobami, kruchymi ludźmi scalonymi przez łaskę, i zamiast wyznaczać nam nierealne standardy (wcześniej sądziłam, że to czynili), dają nam przede wszystkim nadzieję.

Tak wielu z nas nosi w sobie ukryty wstyd, przekonanie, że jakiś aspekt naszego życia czyni nas niegodnymi miłości, nawet miłości samego Boga. Raz po raz widzę, jak w życiu świętych miłość

Jezusa wchodzi w ludzką słabość, ukazując chwałę przepelnionego łaską życia po doświadczeniu wykorzystania czy aborcji, niepełnosprawności czy rozwodu. Święci stają jako świadkowie przed tymi, którzy są pewni, że nie mogą być święci, jeśli cierpią na chorobę psychiczną, jeśli ich rodzice żyją bez ślubu, jeśli modlitwa zawsze jest dla nich trudna, jeśli ich życie nie wyróżnia się niczym szczególnym, jeśli są zbyt hałaśliwi czy zbyt wycofani, zbyt błyskotliwi czy zbyt powolni. Stają przy nas jako ludzie, którzy grzeszyli, cierpieli, zmagali się, a następnie przeszli na drugą stronę, jaśniając chwałą Boga.

Mężczyźni, kobiety i dzieci wyniesieni na ołtarze nie mają ze sobą niemal nic wspólnego. Są wśród nich księżęta i chłopci, geniusze i prostytutki. Jedni nie przeżyli w grzechu bodaj jednego dnia, inni prowadzili życie tak nikczemne, że nawet HBO<sup>1</sup> miałyby ochotę ich ocenzurować. Są tam odkrywcy i gospodynie domowe, ludzie uznani za wielkich nawet przez świat, który gardzi Kościołem, oraz inni – tak zwyczajni, że nawet ich najbliżsi ledwo byli w stanie dostrzec w nich coś wyjątkowego.

Oto spuścizna, która została nam przekazana – Kościół pełen świętych tak całkowicie różniących się od siebie, że my, kroczący ich śladami, możemy swobodnie dążyć do świętości w nasz własny, niepowtarzalny sposób. Stają oni przed nami jako świadkowie tego, że świętość jest możliwa, ale również rzucają nam wyzwanie. Mówią, że nasz nałóg nie jest żadną wymówką. Nasza rozbita rodzina nie jest żadną wymówką. Podobnie nasza nieśmiałość, skłonność do agresji czy brak zamiłowania do modlitwy. Nie istnieją takie okoliczności czy cechy, które czyniłyby świętość nieosiągalną, co oznacza, że każdy z nas jest wezwany do biegu za Jezusem, niezależnie od tego, jak często będziemy się potykać.

---

<sup>1</sup> HBO, pełna nazwa *Home Box Office* – przedsiębiorstwo amerykańskie prowadzące sieć płatnych kanałów telewizyjnych nadających programy bez reklam i cenzury [przyp. tłum.].



A święci nie są jedynie wzorami. Są przyjaciółmi, starszymi braćmi i siostrami, którzy kochają nas bardziej, niż kiedykolwiek wcześniej byliśmy kochani. Historie z tej książki nie mają być jedyne szybkim zastrzykiem w ramię pozwalającym przetrwać trudny dzień. Zapoznają nas one z naszą rodziną, z bohaterami, którzy odeszli przed nami, a którzy żyją w Chrystusie, gotowi modlić się za nas, towarzyszyć nam, dopingować nas, gdy w trudzie torujemy sobie drogę przez ten padół łez.

Dlatego właśnie kocham świętych. Gdyż – choć Pan nigdy nie jest daleko od nas – przychodzą chwile, gdy wydaje nam się niemożliwe, żeby On był z nami, cierpiał wraz z nami, przekazywał nam swoje życie. Gdy pogrążeni w ciemności i wstydzie błądzimy jak we mgle, możemy odnieść wrażenie, że Jego doskonale życie nie ma żadnego związku z naszym. Możemy poczuć się przytłoczeni naszymi nałogami, naszymi problemami nie do pokonania, naszym cierpieniem, na które Bóg nie wydaje się mieć żadnego słowa pociechy.

Ale święci cierpieli jak my. Byli kuszeni jak my. Dotykały ich choroby psychiczne, choroby przewlekłe i przemoc w rodzinie, przeżywali złość, wstyd i lęk; mieli swoje marzenia, momenty geniuszu i oszałamiające sukcesy. Znosili rasizm, tortury, harówkę, rozczarowania i niespełnione pragnienia. Dają nam nadzieję, że będzie lepiej, i uczą, jak zachować pokój, gdy tak się nie stanie. A światło, które pada od nich na nasze życie, prowadzi nas z powrotem do Tego, który podtrzymuje nas we wszystkich zmaganiach i radościach.

Każdy ze świętych, których pokochałam, nauczył mnie bardziej kochać Jezusa oraz zainspirował do tego, by po raz kolejny wziąć swój krzyż, ufając tej miłości, która wciąż wzywa mnie w górę. Dlatego opowiadam ich historie. Gdyż im więcej o nich wiemy, tym więcej wiemy o Nim. Im jaśniej widzimy, jak On ukochał ich wraz z ich kruchością, tym mocniej wierzymy w Jego miłość do nas. Im dłużej jesteśmy świadkami ich wierności

w cierpieniu, tym mocniej wierzymy, że Bóg potrafi wyprowadzić dobro z tej brzydoty, która niemal już nas przytłacza. Chwała Bogu za tych członków naszego Kościoła, którzy łączą brzegi wielkiej przepaści i wzywają nas, abyśmy zjednoczyli się z nimi przed tronem Tego, który miłuje nas równie mocno, jak ich. Oby dzięki ich wstawiennictwu każdy z nas stał się świętym.

## Jak korzystać z tej książki

Książka ta nie jest encyklopedią, lecz zbiorem historii. Możesz więc śmiało zacząć od pierwszej strony i czytać aż do ostatniej lub możesz przejrzeć spis treści i odszukać to, co cię pociąga. Możesz też pomodlić się chwilę i otworzyć książkę w przypadkowym miejscu, by zobaczyć, czy Duch Święty nie ma ci do zaproponowania jakiegoś nowego świętego przyjaciela.

W książce określam mianem świętych wszystkich oficjalnych świętych Kościoła katolickiego, a także tych, których procesy kanonizacyjne są w toku i którzy noszą tytuły sług Bożych, czcigodnych sług Bożych oraz błogosławionych. Chociaż oficjalnie tytuł świętego przysługuje jedynie tym, których kult został ustanowiony przez Kościół w całym Kościele, moje zastosowanie tego terminu nie ma celu przedwczesnego kanonizowania kogokolwiek ani też rozstrzygania o wiecznym losie tych, o których świętości Kościół jeszcze oficjalnie się nie wypowiedział. Jest to raczej skrótowa forma określenia tych wszystkich, których przedstawia się jako wzory życia chrześcijańskiego, niezależnie od tego, czy zostali już kanonizowani, czy też nie.

Podczas lektury tej książki napotkasz różne określenia, dobrze jest więc wiedzieć, co dokładnie oznaczają każde z nich. Święty to naturalnie osoba, o której Kościół stwierdził, że jest w niebie, oraz zarządził jej powszechny kult. Od niemal tysiąca lat stwierdzenie to przyjmuje formę oficjalnej kanonizacji przez Stolicę Apostolską,

co zwykle ma miejsce po zakończeniu długiego procesu. Jednakże przez wiele stuleci mężczyźni i kobiety byli ogłaszani świętymi przez biskupów miejsca, przeważnie w odpowiedzi na powszechne uznanie ich świętości przez lud. Przykładowo św. Piotr nigdy nie został oficjalnie kanonizowany, ale jego status świętego nie ulega wątpliwości.

Dziś po oficjalnym otwarciu procesu beatyfikacyjnego osobie przysługuje status **sługi Bożego**. Tytuł ten oznacza, że toczy się proces beatyfikacyjny tej osoby, natomiast nie przesądza jeszcze o jej świętości. Na tym etapie jej przypadek wciąż podlega skrupulatnym badaniom.

Po przeczytaniu i analizie materiałów dotyczących danego sługi Bożego Dykasteria do spraw Świętych ustala, czy w jego życiu daje się zauważyć cnoty heroiczne. Jeśli tak, zostaje promulgowany dekret o heroiczności cnót i dana osoba otrzymuje tytuł **czcigodnego sługi Bożego**. Także na tym etapie nie ma jeszcze rozstrzygnięcia co do jej obecności w niebie. Nie ma ona swojego wspomnienia w kalendarzu liturgicznym, nie ma też pozwolenia na budowę kościołów pod jej wezwaniem, ale wierni mogą prosić o cuda za jej wstawiennictwem.

Po to, by sprawa czcigodnego sługi Bożego mogła przejść do kolejnego etapu, zwykle wymagana jest weryfikacja w postaci cudu. Cud ten musi mieć miejsce za wstawiennictwem czcigodnego sługi Bożego po jego śmierci i być niewytłumaczalny z punktu widzenia nauki. Jednakże wymóg tego pierwszego cudu można uchylić, jeśli czcigodny sługa Boży został oficjalnie uznany za męczennika. Podczas beatyfikacji uznaje się za godne wiary, że **błogosławiony** przebywa w niebie. Ustala się dzień jego wspomnienia i za specjalnym pozwoleniem dopuszcza się erygowanie parafii pod jego wezwaniem. Jednakże kult publiczny błogosławionego posiada pewne ograniczenia: chociaż prywatnie może oddawać mu cześć każdy wierny, w liturgii wspomina się go

tylko w niektórych diecezjach (zwykle tam, gdzie żył) lub wspólnotach zakonnych.

Do kanonizacji wymagany jest jeszcze jeden potwierdzony cud. Kiedy zostaje on zaaprobowany, wyznacza się termin mszy kanonizacyjnej, podczas której nowy **święty** zostaje wskazany jako wzór dla Kościoła powszechnego, a jego kult rozszerzony na cały świat. Ten ostatni etap może w niektórych przypadkach zostać pominięty przez ojca świętego, gdy uzna on za stosowne dokonanie równorzędnej ceremonii w stosunku do otaczanego od dawna ciągłym kultem błogosławionego.

W tej książce będę używać terminu „święty” swobodnie – w odniesieniu do wszystkich mężczyzn i kobiet na każdym etapie powyższego procesu. Tam, gdzie pojawi się słowo „święty”, będzie ono dotyczyło każdego, kto jest w niebie, niezależnie od tego, czy był on znany na ziemi. Niewielu z czytelników tej książki dostąpi kanonizacji, mam jednak głęboką nadzieję, że każdy, kto ją czyta, pewnego dnia stanie się świętym i będzie przebywał w towarzystwie tych, którzy zapełniają te strony.

Wszyscy święci i święte Boże, módlcie się za nami!



# Spis treści

Wprowadzenie .....	7
--------------------	---

## Część 1 – Święci wymykający się konwencji

Błogosławiona Katarzyna Jarrige: <i>Psotnica, która przemyślała księży w bezpieczne miejsca</i> .....	15
Błogosławiony Mikołaj Steno: <i>Ojciec geologii, protopaleontolog, konwertyta i biskup</i> .....	20
Błogosławiona Sara Salkaházi: <i>Socjalistka i nalogowa palaczka, która została nietypową siostrą zakonną</i> .....	24
Święta Marta Wang Luo Mande: <i>Cicha gospodyni domowa z odwagą wojownika</i> .....	28
Święta Hiacynta Mariscotti: <i>Zapatrzona w siebie „wredna dziewczyna”, która nauczyła się kochać Boga</i> .....	31
Święty Robert Southwell: <i>Legendarnie przystojny poeta, którego nie złamały tortury</i> .....	34

## Część 2 – Święci, którzy nie dawali za wygraną

Błogosławiony Piotr Kasui Kibe: <i>Najbardziej zdeterminowany człowiek na okręgu ziemi</i> .....	39
Czcigodny Sługa Boży Mateusz Talbot: <i>Alkoholik, który nie zaglądał do kieliszka przez czterdzieści lat</i> .....	43
Czcigodna Służebnica Boża Teresa Chikaba: <i>Ghańska królowa (i cudotwórczyni) piętnowana z powodu swojej rasy</i> .....	46
Sługa Boży Ragheed Aziz Ganni: <i>Popularny, młody ksiądz zabity przez terrorystów</i> .....	51
Święci Karol Lwanga i Towarzysze: <i>Królewscy paziowie, którzy woleli umrzeć, niż zgrzeszyć</i> .....	55

Sługa Boży Jan Chrzyciel Yi Byeok: <i>Pogański nastolatek, który ogłosił Ewangelię w Korei</i> .....	60
Służebnica Boża Maria Elżbieta Lange: <i>Haitańska imigrantka w sercu czarnego katolickiego Baltimore</i> .....	64
Czcigodny Sługa Boży Franciszek Ksawery Nguyễn Văn Thuận: <i>Arcybiskup, który odnalazł życie w izolatce komunistycznego więzienia</i> .....	68

### Część 3 – Święci, którzy mieli wspaniałe przygody

Błogosławiona Maria Troncatti: <i>Siostra, która pielęgnowała rannych żołnierzy, operowała w dżungli i ewangelizowała wszędzie</i> .....	75
Błogosławiona Natalia Tułasiewicz: <i>Polska intelektualistka, która walczyła z hitlerowcami, głosząc Ewangelię</i> .....	78
Święty Jan Franciszek Régis: <i>Ksiądz, który przemierzał Alpy, ratował prostytutki i był wzorem dla św. Jana Vianneya</i> .....	82
Święty Ludwik Versiglia: <i>Biskup misyjny, który stoczył walkę z piratami, aby ratować swoją lud</i> .....	87

### Część 4 – Święci, którzy prowadzili zwyczajne życie

Czcigodny Sługa Boży Jan Tyranowski: <i>Kawaler parający się krawiectwem, którego „nieudane” życie zmieniło świat</i> .....	93
Błogosławieni Maria i Luigi Beltrame Quattrocchi: <i>Zwyczajne małżeństwo przeniknięte chwałą</i> .....	97
Czcigodna Służebnica Boża Antonietta Meo: <i>Słodka dziewczynka, która umiała cierpieć</i> .....	101
Błogosławiony Lucjan Botovasoa: <i>Mąż, którego żonie nie podobała się jego pobożność</i> .....	104

Czcigodna Służebnica Boża Teresita Quevedo: <i>Najlepiej ubrana dziewczyna w klasie, która była kapitanem drużyny koszykówki</i> .....	109
Sługa Boży Antoni Cuipa: <i>Mąż i ojciec, który dzięki talentom muzycznym stał się słynnym ewangelizatorem</i> .....	113
Służebnica Boża Małgorzata Sinclair: <i>Robotnica ze slumsów, która została klaryską</i> .....	117
Błogosławiony Karol Emanuel Rodríguez Santiago: <i>Schorowany erudyta, który nie skończył studiów, ale uczył swoich rodaków kochać liturgię</i> .....	120
Błogosławiony Zefiryn Giménez Malla: <i>Staruszek zabity za to, że jego bronią był różaniec</i> .....	124
Błogosławiony Karol Acutis: <i>Nastolatek z konsolą do gier i własną stroną internetową</i> .....	128

### Część 5 – Święci, którzy mieli trudne rodziny

Święta Małgorzata Bays: <i>Święta, która kochała swoją dysfunkcyjną rodzinę</i> .....	135
Służebnica Boża Róża Hawthorne Lathrop: <i>Frywolna celebrytka, która porzuciła męża alkoholika</i> .....	138
Święta Małgorzata D'Youville: <i>Kanadyjska pionierka, której życie było jak telenowela</i> .....	144
Błogosławiona Wiktorina Rasoamanarivo: <i>Małżonka, która przeciwstawiła się rodzinie, aby stanąć na czele Kościoła Madagaskaru</i> .....	148

### Część 6 – Święci, którzy uświęcili się przez cierpienie

Błogosławiona Benedykta Bianchi Porro: <i>Studentka medycyny, która straciła wzrok i słuch, ale nie poddała się rozpaczy</i> .....	155
Czcigodny Sługa Boży Rutilio Grande García: <i>Heroiczny kapłan dręczony przez chorobę psychiczną</i> .....	159

Święta Magdalena Son Sö-byok:	
<i>Matka, która pochowała dziewięcioro dzieci</i> .....	163
Czcigodna Służebnica Boża Kornelia Connelly:	
<i>Kobieta, która nie znienawidziła swego eksmałżonka eksksjądzę,</i> <i>nawet gdy zabrał jej dzieci</i> .....	166
Błogosławiona Zdenka Schelingová:	
<i>Siostra, która przeciwstawiła się komunistom i umarła opuszczona</i> <i>przez wszystkich, których kochała</i> .....	170
Święte Kolumba Kim Hyo-im i Agnieszka Kim Hyo-ju:	
<i>Siostry, które przetrwały napaść seksualną, ale oddały życie</i> <i>za Jezusa</i> .....	173
Sługa Boży Darwin Ramos:	
<i>Ubogi nastolatek z XX wieku cierpiący na zanik mięśni</i> .....	177
Święci Tymoteusz i Maura:	
<i>Para, której małżeństwo trwało tylko miesiąc</i> .....	181

#### Część 7 – Święci, których plany legły w gruzach, ale wynikło z tego dobro jeszcze większe

Błogosławiona Lindalwa Justo de Oliveira:	
<i>Pełne niepewności i porażek życie, ukoronowane męczeństwem</i> .....	187
Błogosławiona Katarzyna od Maryi Rodríguez:	
<i>Kobieta powołana do zakonu, ale namówiona do małżeństwa</i> .....	191
Służebnica Boża Leonia Martin:	
<i>Kłopotliwa, niesforna, kapryśna starsza siostra św. Tereski</i> .....	194
Błogosławiona Maria Felicja Guggiari Echeverría:	
<i>Radosna karmelitanka ze złamanym sercem</i> .....	200
Święta Franciszka Rzymianka:	
<i>Introwertyczka, która doszła do świętości w niechcianym powołaniu</i> .	204
Czcigodna Służebnica Boża Maria Luiza Józefa de la Peña:	
<i>Bezplodna żona, wdowa, a następnie podwójna ekszakonnica</i> .....	207

#### Część 8 – Święci, którym nic się nie udawało

Święty Marek Ji Tianxiang:	
<i>Narkoman, który nigdy nie wyzwolił się z nalogu</i> .....	213



Święty Leopold Mandić:	
<i>Gorliwy kapłan, którego jedyne marzenie nigdy się nie spełniło</i> .....	216
Święty Pacyfik z San Severino:	
<i>Zdolny kaznodzieja, który stracił wzrok, słuch i władzę w nogach</i> ....	220
Czcigodna Służebnica Boża Maria Józefina Benvenuta (Zeinab Alif):	
<i>Wykupiona niewolnica, która „zmarnowała” swoje życie za klauzurą</i> .	223
Błogosławiony Paweł Thoj Xyooj:	
<i>Wybitny ewangelizator, który stracił wszystko oprócz swojej wiary</i> .	226
Święty Karol de Foucauld:	
<i>Arystokrata, który poniósł porażkę we wszystkim oprócz miłości</i> .....	230

### Część 9 – Święci, którzy żyli w wielkiej pokorze

Święty Witalis z Gazy:	
<i>Pustelnik, który spędzał każdą noc z inną prostytutką</i> .....	237
Święta Maria Bertilla Boscardin:	
<i>Wiejska prostytutka, która została genialną pielęgniarką</i> .....	240
Błogosławiony Franciszek de Paula Victor:	
<i>Wyzwolony niewolnik, który walczył łagodnością i pokorą</i> .....	244
Święty Hugo z Grenoble:	
<i>Biskup, który był przekonany, że się nie nadaje (pomimo sukcesów)</i> .	248

### Część 10 – Święci, których ofiarność zmieniła świat

Święta Dulce Pontes:	
<i>Siostra, która grała w piłkę nożną z sierotami, wyciągnęła kilkanaście osób z płonącego autobusu i prawie zdobyła Nagrodę Nobla</i> .....	253
Czcigodny Sługa Boży Piotr Toussaint:	
<i>Nowojorski filantrop, który urodził się jako niewolnik</i> .....	256
Błogosławiony Augustyn Thevarparambil Kunjachan:	
<i>Niepozorny ksiądz, który został apostołem „niedotykalnych”</i> .....	261
Czcigodny Sługa Boży Feliks Varela y Morales:	
<i>Skazany przestępca, który poświęcił się służbie imigrantom</i> .....	265
Błogosławiony Józef Grzegorz Hernández:	
<i>Geniusz medycyny, który za darmo leczył ubogich</i> .....	269

Czcigodna Służebnica Boża Satoko Kitahara: <i>Nawrócona arystokratka, która przeniosła się do slumsów i uświęciła się przez uśmiech</i> .....	272
--	-----

### Część 11 – Święci z grzeszną przeszłością

Błogosławiony Bartłomiej Longo: <i>Satanistyczny arcykapłan, który stał się apostołem różańca</i> .....	279
Święta Maria Egipcjanka: <i>Zdeprawowana kobieta, która oddała życie Chrystusowi</i> .....	283
Święta Maria z Edessy i Święty Abraham z Kidun: <i>Pustelnica, która została prostytutką, i jej wuj, który sprowadził ją do domu</i> .....	287
Święty Michał Hồ Đình Hy: <i>Trapiiony skrupułami były cudzołóżnik, który wreszcie zrozumiał, że nie da się zasłużyć na miłosierdzie</i> .....	290
Święty Brykcjusz z Tours: <i>Biskup tak bezczelny, że tylko święty mógł z nim wytrzymać</i> .....	294
Sługa Boży Bartłomiej de las Casas: <i>Ksiądz posiadający niewolników, który zwalczył uprzedzenia najpierw w sobie i stał się orędownikiem zmarginalizowanych</i> .....	297
Błogosławiony Antoni Neyrot: <i>Arogancki ksiądz, który został porwany i sprzedany w niewolę, następnie dokonał apostazji i wreszcie został świętym</i> .....	302
Święty Hieronim: <i>Choleryk, który uświęcił się przez swój temperament</i> .....	306
Święta Fabiola Rzymianka: <i>Rozwódka, która przeżyła kilkadziesiąt lat bez sakramentów</i> .....	310

### Część 12 – Święci, którzy byli miłosierni

Słudzy Boży Cyprian i Dafroza Rugambowie: <i>Burzliwe małżeństwo scalone łaską</i> .....	315
Sługa Boży Takashi Nagai: <i>Lekarz, konwertyta, poeta i ofiara bomby atomowej</i> .....	319

Błogosławiony Jan Józef Lataste:

*Dominikanin, który założył zakon przyjmujący byłe więźniarki* ..... 324

Służebnica Boża Elżbieta Leseur:

*Łagodna kobieta, której modlitwy za męża ateistę wyjednały mu  
nawrócenie – po jej śmierci* ..... 327

